

РЕЧНИК УЗБУЊИВАЊА

УЗБУЊИВАЊЕ - откривање информације о кршењу прописа, кршењу људских права, вршењу јавног овлашћења противно сврси због које је поверено, опасности по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину, као и ради спречавања штете великих размера.

УЗБУЊИВАЧ - физичко лице које изврши узбуњивање у вези са својим радним ангажовањем, поступком запошљавања, коришћењем услуга државних и других органа, носилаца јавних овлашћења или јавних служби, пословном сарадњом и правом власништва на привредном друштву

ИНФОРМАЦИЈА (којом се врши узбуњивање) - садржи податке о кршењу прописа, кршењу људских права, вршењу јавног овлашћења противно сврси због које је поверено, опасности по живот, јавно здравље, безбедност, животну средину, као и податке ради спречавања штете великих размера, у чију истинитост би поверовало лице са просечним знањем и искуством као и узбуњивач

УНУТРАШЊЕ УЗБУЊИВАЊЕ - откривање информације послодавцу

СПОЉАШЊЕ УЗБУЊИВАЊЕ - откривање информације овлашћеном органу

УЗБУЊИВАЊЕ ЈАВНОСТИ - откривање информације средствима јавног информисања, путем интернета, на јавним скуповима или на други начин којим се обавештење може учинити доступним јавности

ПОСЛОДАВАЦ - орган Републике Србије, територијалне аутономије или јединице локалне самоуправе, носилац јавних овлашћења или јавна служба, правно лице или предузетник који радно ангажује једно или више лица

ОДГОВОРНО ЛИЦЕ - лице коме су у правном лицу поверени одређени послови који се односе на управљање, пословање или процес рада, као и лице које у државном органу, органу територијалне аутономије и јединице локалне самоуправе врши одређене дужности;

РАДНО АНГАЖОВАЊЕ - радни однос, рад ван радног односа, волонтирање, вршење функције, као и сваки други фактички рад за послодавца

ОВЛАШЋЕНИ ОРГАН - орган Републике Србије, територијалне аутономије или јединице локалне самоуправе или носилац јавних овлашћења надлежан да поступа по информацији којом се врши узбуњивање, у складу са законом

ШТЕТНА РАДЊА - свако чињење или нечињење у вези са узбуњивањем којим се узбуњивачу или лицу које има право на заштиту као узбуњивач угрожава или повређује право, односно којим се та лица стављају у неповољнији положај

ПОВЕЗАНО ЛИЦЕ – лице које има право на заштиту као узбуњивач ако учини вероватним да је према њему предузета штетна радња због повезаности са узбуњивачем

ЛИЦЕ КОЈЕ ЈЕ ПОГРЕШНО ОЗНАЧЕНО КАО УЗБУЊИВАЧ – лице које учини вероватним да је према њему предузета штетна радња ако је лице које је предузело штетну радњу погрешно сматрало да је то лице узбуњивач, односно повезано лице

ОПШТИ АКТ ПОСЛОДАВЦА – послодавац који има више од десет запослених дужан је да општим актом тј. званичним документом који је јавно доступан уреди поступак унутрашњег узбуњивања

СУДСКА ЗАШТИТА УЗБУЊИВАЧА - остварује се подношењем тужбе за заштиту у вези са узбуњивањем надлежном суду, у року од шест месеци од дана сазнања за предузету штетну радњу, односно три године од дана када је штетна радња предузета. У поступку судске заштите надлежан је виши суд према месту предузимања штетне радње или према месту пребивалишта тужиоца.

ПРИВРЕМЕНЕ МЕРЕ - у току судског поступка суд може на предлог странке и по службеној дужности одредити привремене мере које се примењују ради спречавања насилног поступања или ради отклањања ненакнадиве штете. Суд ће одлуку о одређивању привремене мере по предлогу странке донети у року од осам дана од дана предаје предлога. Суд који води поступак може одредити привремену меру у складу са законом којим се уређује извршење и обезбеђење.

ПРИВРЕМЕНА МЕРА ПРЕ ПОКРЕТАЊА СУДСКОГ ПОСТУПКА - суд надлежан за поступање по тужби за заштиту у вези са узбуњивањем, надлежан је да одлучује и о предлогу за одређивање привремене мере који је поднет пре покретања судског поступка

ИНСПЕКЦИЈА РАДА - државни орган надлежан за надзор и контролу примене прописа о запошљавању, правима радника и безбедности на раду. Инспекција рада надзире и примену Закона о заштити узбуњивача и прописа о заштити од злостављања на раду (мобинга).

УПРАВНА ИНСПЕКЦИЈА - обавља инспекцијски надзор над применом закона и других прописа којима се уређују: државна управа; радни односи у државним органима и органима јединица локалне самоуправе; општи управни поступак и посебни управни поступци и надлежна је за надзор над спровођењем Закона о заштити узбуњивача